

thinking [3]. Knowledge constitutes the primary motivator to embark on developing and then implementing innovative ideas and concepts.

Very important thing, that was discussed in article is spun around the marketing implications of packaging – first the traditional and then the active and smart ones [4]. It shows the basic ideas and the classification of packaging and emphasises their key importance in the process of marketing communication. The package is the core of such communication – not only does it carry information about the product inside it (its characteristics and properties), but also communicates outward the unique information about the make and manufacturer, thus building their marketing image.

References

1. Oslo Manual: Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data, 3rd Edition [Electronic Resource] / OECD, Eurostat. – Mode of access: <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9205111e.pdf?expires=1502695062&id=id&accname=guest&checksum=5C9ED678CE0D1D4A6CF23A0D6AF2B532>
2. Pełka W. Zastosowanie popytowego podejścia w rozwoju innowacji [Applying the User-Driven Method to develop of innovation] / Wanda Pełka // Marketing i rynek. – 2010. – nr 10. – ss. 9–16.
3. Janasz W. Determinanty działalności innowacyjnej przedsiębiorstw / W. Janasz, K. Koziół. – Warszawa : PWE, 2007. – 120 s. – ISBN 8320816580.
4. Kubera H. Pojęcie opakowania inteligentnego / Hieronim Kubera // Towaroznawcze problemy jakości. – 2008. – nr 4(17). – ss. 77-85.

Долінський Л.Б.

к.е.н., доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана»
(Україна)

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ КІЛЬКІСНОГО АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ БАНКІВ

З метою розбудови в нашій державі ефективного фінансового ринку було схвалено *Комплексну програму розвитку фінансового сектору України до 2020 року* [1]. Перший етап цієї програми, який розпочався з 2014 р., зокрема передбачав очистку фінансового сектору та виведення з ринку неплатоспроможних фінансових установ. В результаті реалізації цієї програми протягом останніх трьох років кількість банківських установ в Україні скоротилася майже вдвічі.

Так, станом на 01.06.2017 р. кількість банків, що мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій, становила 90 (в т.ч. 38 банківських установ з іноземним капіталом). З початку 2014 року внаслідок погіршення платоспроможності до 84 банківських установ було запроваджено тимчасову

адміністрацію. В цілому, на сьогодні стосовно 90 банків вже прийнято рішення про ліквідацію [2].

Таким чином, реалії розвитку вітчизняного банківського сектору вимагають ретельного вивчення ефективності діяльності банківських установ, які залишилися на ринку.

Кількісне оцінювання результатів діяльності банку передбачає, зокрема, аналіз динаміки значень фінансово-статистичних показників (коефіцієнтів), які розраховуються на основі фінансової звітності банку.

В аспекті аналізу ефективності діяльності, загальноприйнятою світовою практикою є обчислення на основі квартальних даних з *Балансу* та *Звіту про фінансові результати* загальновідомих показників *рентабельності активів (ROA)* та *власного капіталу (ROE)*. Для розрахунку обох коефіцієнтів використовується квартальне значення *чистого прибутку* банку.

Проблема, з якою при цьому стикається дослідник-аналітик у сучасних українських умовах, вивчаючи фінансові результати діяльності вітчизняних банків, полягає в тому, що їхня офіційна фінансова звітність не завжди реалістично відображає фінансовий стан банку.

Причому, тут існують два протилежні крайні випадки.

По-перше, деякі українські банки свідомо йдуть на певне «прикрашання» фінансово-господарських показників власної діяльності, приховуючи реальний рівень прострочених кредитів та інші проблемні активи. Для збільшення власного капіталу вони можуть проводити переоцінку об'єктів інвестиційної нерухомості та інших основних фондів за дуже оптимістичними цінами продажу цих об'єктів. Для зменшення відрахувань у резерви під знецінення кредитів вони можуть застосовувати «схемне» перекредитування афільованих позичальників тощо. Ці та інші маніпуляції роблять офіційну банківську звітність недостовірною та призводять до випадків, коли фінансові результати діяльності банку, який насправді працює неефективно та має проблеми з платоспроможністю, виглядають цілком задовільними.

По-друге, деякі українські банки свідомо оптимізують податок на прибуток, занижуючи розмір прибутку до оподаткування. Такі банки навпаки створюють значні резерви під кредитно-інвестиційні операції для зменшення бази оподаткування. Тобто, вони не мають значних проблем з платоспроможністю та ефективністю діяльності, але фактично занижений розмір чистого прибутку призводить до малих розрахункових значень показників рентабельності активів та власного капіталу.

Обидві вищезазначені проблеми погіршують якість прогнозних моделей фінансового стану банків та значно ускладнюють моделювання ефективності діяльності вітчизняних банківських установ.

Література

1. Постанова правління Національного банку "Про затвердження Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року"

№ 391 від 18.06.2015 // Національний банк України. Офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=32802659&cat_id=32893159

2. НРА «Рюрік». Оперативна аналітика. Банківська система України станом на 01.06.2017 р. // Офіційний сайт НРА «Рюрік». [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

http://rurik.com.ua/images/stories/operinfo/banks/5m2017/OA_banks_05_17.pdf

Коваленко С.И.

к.э.н., доцент

Национальный университет «Одесская морская академия»,
Дунайский институт (Украина)

ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕЗОУРОВНЯ ИНТЕГРАЦИОННЫХ СИСТЕМ НА ОСНОВЕ КЛАСТЕРНОГО ПОДХОДА

Важнейшей тенденцией развития современной экономики еврорегионов, обусловленной ее глобализацией, информатизацией и постиндустриальным инновационным развитием является трансграничная кластеризация (cluster – пучок, сгусток). В контексте синтеза теории международной экономической интеграции и кластерной концепции, обоснованно, что кластерный подход является наиболее эффективным механизмом развития трансграничных экономических взаимодействий и, в конечном итоге, представляет собой мезоуровень конкурентоспособных международных интеграционных систем и необходимое условие качественного роста евроинтеграции Украины [1].

Внешние эффекты кластеров связаны с тем, что действия одной фирмы оказывают воздействие на другие фирмы. В кластере выгода распространяется по всем направлениям связей: новые производители, приходящие из других отраслей, ускоряют развитие всего кластера, стимулируя развитие научных исследований и разработок; происходит свободный обмен информацией и быстрое распространение новшеств по каналам поставщиков или потребителей, имеющих контакты с многочисленными конкурентами за счет сетевого сотрудничества; взаимосвязи внутри кластера ведут к появлению новых методов конкуренции, что способствует созданию инноваций. Отличительной особенностью кластера является возникновение в его рамках ряда положительных эффектов, обеспечивающих сравнительные преимущества данной формы организации межфирменных взаимосвязей. В первую очередь это эффект масштаба производства, основой которого служит наличие в лице одной из фирм кластера ядра инновационной активности. Вторым положительным эффектом, характерным для кластеров, выступает эффект охвата. В общем случае он возникает при существовании фактора производства, который может быть использован одновременно для получения нескольких видов продукции. При группировке фирм в кластер эффект охвата